

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

14. Sineas. multitudo innumerabilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

fit vt licet ex Bengala, ex Pegu, Malaca, Siano, Camboia, Borneo, ab vsque Iaponia, ipsisque Molucis, onerariæ in Sinas confluant, suumque inde singulæ exportent iustum onus, semper tamen duplum tantum relinquunt, multum præterea procellanæ (quod proprium est eius regni, & pretiosissimum siglinum) reuebari etiam, & ligni medici quod Chinam appellant, ac (ne pergam hic forum mercium explicare) moschi plurimum eximij, & commodo pretio. Abundant enim animalibus à quibus gignitur, quæ planè ab auctoribus oculatis ita describuntur vt Paulus Venetus illa descripserat. Porro illic pecunia nec emitur quicquam nec venditur, nec vsus est moneta feriunda, demtis solum ex ære minutis obolis, Imperatoris imagine signatis, filoque medio inferi, & ferri solitis, quorum mille, nummum conficiunt. Omnis de cætero, non auro sed argento permutatio fit. Merx est aurum, & emitur; emendo nequaquam adhibetur, eius pondus inæstimabile, perpurgati, nec vitæ obrufa egentis, aquæ torrentes de montibus; de venis, fluuij educunt, itaque vel sola Sciensis Prouincia, innumeros occupat cernendis à creta, & sabulo amium, auri grumis, & granis. Dest natum vero emptionibus argentum funditur, fingiturque in nauiculas varias, in quibus haud segnius examinatur pondus, quam materiæ præscripta lex, rebus quidem vilibus emendis, infimus gradatim vero pro emendorum præstantia, perfecta, atque absoluta. Hinc negotij multum, sanè molesti, & anxij circumferendi semper libellam zona, & manu forcem ponderi exigendo; conditionem enim metalli legitimam, eiusque pretium; impressione characteris inspectores argenti indicant. Quamquam ei tractando, iam inde à puero assueti, sola manu prehensum explorant tam callidè vt si quid insertum ferri sit, ex molis, & ponderis dissensione deprehendant, alioqui argento subarando Asiaticos omnes Sinæ vincunt, nec alia ex causa putatur exclusus à communi vsu nummus argenteus nisi ad vitandam Chimicorum perfidiam quæ vna est ex regni totius latissime fusa calamitas. Nunc vbi cunctis est integrum, venditi pretium quam multis voluerit probationibus subdere, sustinendis iis diffisi Chimici, ea periclitatione se abstinere. Atque his hæcenus ad tanti Imperij leuidentiam notitiam satis. Sequitur de incolis ponamus ea saltem quæ scitu digna sunt. Equidem ad numerum quod spectat, iniri potest facilius quam credi. Habent enim libros Prouinciæ singulæ adscriptis nominibus certi generis hominum ex quibus potest aliorum numerus colligi. Lusitani certe stipari omnia turbis virorum cum viderent, quærebant ioco, num illic feminæ vno partu decem masculos ederent? & censer Riccius, annos septem & viginti Sinarum inquilinus, quam superius mirabamur regionum illarum vbertatem angustam fore alendis earum populis nisi essent per se cibi admodum parci, & infinita plebecula, sola prope oriza, herbisque victitaret. Cum ergo terrarum, & aquarum tanta immensitas, tot vbi que pagis, ciuitatibus, oppidis, domibus tam denso habitatore incolatur, videntur

13.
Moneta.

14.
Sineal. mul-
titudo innum-
merabilis.

videntur à vero abesse propius qui trecentos illi tribuunt hominum
 millones. Primum enim in eis cum sit classis quaedam, præstandi per se
 officij certo iure, fusco obnoxia, eius habentur in tabulis nomina sexies
 dena centena millia, quibus nec pueri ante vigesimum ætatis, nec viri
 post sexagesimum adscribuntur; eximuntur & feminæ, & priuato be-
 neficio complures alij. Accedit soli benignitas, arbitraria vxorum mul-
 tudo; vitæ prolixitas cæli bonitatem, & victus parsimoniam conse-
 quens; eruentæ legis seueritas, cuius extra regnum pedem efferenti sta-
 tim subeunda pœna, ponendi nimirum capitis sub ferro carnificis in ipso
 confini limine, tametsi ad tempus exiguum, & fide reditus oblata exitum
 attentarit. Quam legem, eis vt deinde patebit, meticulosus patriæ amor,
 & impotens tulit. Fortunam siquidem alibi locorum quam in Sinis
 ambire aut suspicari meliorem, simile monstro sit cuiquam vnquam Si-
 narum in mentem venisse; vt qui Sinas suas iactitent paradysum, orbem
 reliquum vt inferos horreant, ad cruciatum mortalium conditos, vnde
 vulgo inter se Europeos voce cognominant, quæ externum diabolum
 sonat. Nec minus stolidè iudicant de tota suorum corporum conforma-
 tione; gratia, venustate & excellentia, quam putant naturæ huma-
 næ archotypam; nos è contrario indocta & rudiaria eiusdem naturæ
 ectypa, ad eandem ficta voluptatem, quam solent monstra spectanti-
 bus afferre. Sunt autem corpore ad laborem compacto, lacertosi, angu-
 stis oculis & depressis, breui extra modum naso, barba quam ægrè ante
 trigessimam ætatis mittunt, adeo auara, vt qui pilos viginti nactus sit,
 pammam barbarum ferat; oliuario ad austrum colore, sed prout ad po-
 lum proceditur albescente, vultu planiori, alicubi tantum non quadrato,
 minus vitis deformes sunt pueri. Fiunt enim ætate crassiores, & magis
 agrestes, habentque se tunc maximè formosos, cum re vera sunt maxi-
 mè deformes: capillorum præterea proprius, & momenti solliciti para-
 tus; fusco erine sunt omnes, & in nigrum vergente; à flauo abhorrent,
 tanquam ominoso: pueris ad annos quindecim, efflorescit è summo ver-
 tice, crescitque floccus, circum raditur residuum capitis; inde ad vige-
 simam ætatis intacta cæsarie, fusaque in humeros incedunt, collectam
 demum, ligatamque ab imis radicibus ad summum capitis, concinnè in
 glomum reuoluunt; caput reliquum, & frontem reticulo cingunt, è seta
 equina pulcherrimè texta. Vicennalia tandem illa quibus rete hoc in-
 duunt festis dapibus læti colunt. De pileo qui varius est, multorumque
 index arcanorum suo loco dicam, & quando Sinensem ad viuum hic
 reddidi, adiungo & illi suum omnem cultum. Abolla Sinenses talari &
 ampla induuntur, etiam milites, eius oras apertas f. minæ ad pectus con-
 duplicant, viri ad dextrum latus super humero fibulatas, brachio subne-
 ctunt; manicas ad pompam laxitate insignes, & prælongas in brachia
 colligunt. Aptant huic togæ Magistratus emblemata aurea ad elegan-
 tiam, & insignia honoris sed quæ graui decore habitus illius nihil quic-
 quam detrahunt. Sericum gestant etiam fortuna mediocres, decet ple-

15.
 Oris & corp.
 habitus.